

Beschikking van Gedeputeerde Staten van Noord-Brabant

Op het op 19 juli 2022 door ons ontvangen verzoek op grond van artikelen 2.4 en 5.4 van de Wet natuurbescherming, voor de intrekking van de Wet natuurbeschermingsvergunning zoals verleend op 4 april 2017 (kenmerk: Z/012719 - 50034) aan Suiker Unie Dinteloord, aan de Noordzeedijk 113, 4671 TL te Dinteloord, in de gemeente Steenbergen.

INHOUDSOPGAVE

BESCHIKKING	3
1 Onderwerp	3
2 Beschikking	3
PROCEDURELE ASPECTEN.....	4
1 Aanleiding.....	4
2 Bevoegd gezag.....	4
3 Uniforme openbare voorbereidingsprocedure	4
4 Zienswijzen naar aanleiding van terinzagelegging van het ontwerpbesluit	4
OVERWEGINGEN EN TOETSINGEN	6
1 Wettelijk kader – Wet natuurbescherming	6
2 Het verzoek.....	6
3 Inhoudelijke beoordeling.....	7
4 Conclusie.....	15
Kennisgeving Wet natuurbescherming	16

BESCHIKKING

1 Onderwerp

Gedeputeerde Staten van Noord-Brabant hebben op 19 juli 2022 van de Coöperatie Mobilisation for the Environment UA een verzoek op grond van artikelen 2.4 en 5.4 van de Wet natuurbescherming ontvangen voor de intrekking van de Wet natuurbeschermingsvergunning, zoals verleend op 4 april 2017 (kenmerk: Z/012719 - 50034) aan Suiker Unie Dinteloord aan de Noordzeedijk 113, 4671 TL te Dinteloord, in de gemeente Steenberg.

2 Beschikking

Gelet op de bepalingen van de Wet natuurbescherming besluiten wij:

- I. het verzoek van de Coöperatie Mobilisation for the Environment UA op grond van artikelen 2.4 en 5.4 van de Wet natuurbescherming **af te wijzen**, voor de intrekking van de Wet natuurbeschermingsvergunning zoals verleend op 4 april 2017 (kenmerk: Z/012719 - 50034) aan Suiker Unie Dinteloord aan de Noordzeedijk 113, 4671 TL te Dinteloord, in de gemeente Steenberg.

's-Hertogenbosch, 27 februari 2023

Gedeputeerde Staten van Noord-Brabant
namens deze,

De heer J. Lenssen,
Algemeen directeur

PROCEDURELE ASPECTEN

1 Aanleiding

Op 19 juli 2022 hebben wij van de Coöperatie Mobilisation for the Environment UA, een verzoek op grond van artikelen 2.4 en 5.4 van de Wet natuurbescherming ontvangen, voor de intrekking van de Wet natuurbeschermingsvergunning, zoals verleend op 4 april 2017 (kenmerk: Z/012719 - 50034) aan Suiker Unie Dinteloord (thans Cosun) aan de Noordzeedijk 113, 4671 TL te Dinteloord, in de gemeente Steenbergen. Het verzoek is geregistreerd onder kenmerk Z/180639.

2 Bevoegd gezag

Omdat het initiatief waarop het verzoek tot intrekking zich richt plaatsvindt in de provincie Noord-Brabant zijn wij op grond van artikel 1.3 van de Wnb bevoegd om op het verzoek te beslissen. Bij ons besluit betrekken wij tevens de gevolgen voor Natura 2000-gebieden buiten onze provinciegrens en/of buiten Nederland.

3 Uniforme openbare voorbereidingsprocedure

In deze procedure wordt de uniforme openbare voorbereidingsprocedure (hierna: UOV) overeenkomstig het bepaalde in afdeling 3.4 van de Algemene wet bestuursrecht (hierna: Awb) toegepast. Daartoe is besloten op 22 februari 2022 (dossier Z/165183). Wij hebben besloten de UOV toe te passen aangezien het een verzoek om een vergunning in te trekken betreft. Dit vergt een inhoudelijke (her)beoordeling onzerzijds van de effecten. Het verzoek is dan ook een verzoek om een besluit te nemen op grond van artikelen 2.4 en 5.4 van de Wet natuurbescherming (hierna: Wnb). De Wnb bevat geen beslistermijn voor besluiten op deze gronden. Daarom gelden de regels van de Awb. Nu het verzoek tot intrekking is gelegen in door de indiener aangeduide negatieve gevolgen voor Natura 2000-gebieden, is een inhoudelijke herbeoordeling van de effecten geboden. Het Verdrag van Aarhus verplicht in dat geval tot inspraak. Dit betekent dat de UOV van Afdeling 3.4 van de Awb moet worden toegepast op de voorbereiding van het te nemen besluit. Op grond van artikel 3:18 van de Awb geldt daarvoor een beslistermijn van zes maanden.

4 Zienswijzen naar aanleiding van terinzagelegging van het ontwerpbesluit

De kennisgeving over het ontwerpbesluit is gepubliceerd op de website <https://zoek.officielebekendmakingen.nl/> onder 'officiële bekendmakingen'. Het ontwerpbesluit en bijbehorende stukken zijn gepubliceerd op de website <https://www.brabant.nl/loket/vergunningen-meldingen-en-ontheffingen>. Vervolgens heeft het ontwerpbesluit gedurende zes weken ter inzage gelegen bij de Omgevingsdienst Brabant Noord (ODBN), Victorialaan 1, 5213 JG 's-Hertogenbosch, namelijk vanaf 21 november 2022 tot en met 2 januari 2023, en is eenieder in de gelegenheid gesteld zienswijzen naar voren te brengen. Naar aanleiding van het ontwerpbesluit op de aanvraag is, binnen de door de wet gestelde termijn, een zienswijze ingebracht door:

1. *Wakende haan juridisch advies, namens de 'Coöperatie Mobilisation for the Environment UA', Waldeck Pymontsingel 18, 6521 BC te Nijmegen, ingekomen d.d. 24 december 2022;*

De zienswijze wordt hieronder samengevat en van een reactie voorzien. Wij hebben de ingediende zienswijze beoordeeld en zijn tot het oordeel gekomen dat de zienswijze niet leidt tot een andere conclusie. Naar aanleiding van de zienswijzen is de inhoudelijke beoordeling aangevuld en de motivering verbeterd, zie paragraaf 3 van 'Overwegingen en toetsingen'.

De zienswijze wordt hieronder samengevat en onder het kopje 'Onze reactie' voorzien van een reactie.

1. Er heeft geen coördinatie plaatsgevonden met de besluitvorming over de omgevingsvergunning. Uit art. 5 lid 2 Richtlijn industriële emissies (RIE) volgt dat het vergunningsprocedures en -voorwaarden ten volle moeten worden gecoördineerd wanneer verschillende bevoegde autoriteiten bij die procedures betrokken zijn, zulks met het oog op een doeltreffende geïntegreerde aanpak. MOB heeft gelijktijdig verzocht om intrekking c.q. wijziging van de natuurvergunning én wijziging van de omgevingsvergunning. Beide verzoeken waren ingegeven door de noodzaak om tot een snelle en forse reductie van de NH₃-uitstoot van Cosun te komen. MOB is niet is gebleken van enige coördinatie tussen beide trajecten.

Onze reactie:

Er vindt voortdurend afstemming en coördinatie plaats met de OMWB, die gemachtigd is voor de WABO-procedures voor Cosun. Niettemin is hier sprake van separate procedures Wnb en WABO, die leiden tot separate besluiten.

2. Er zijn nog geen concrete en meetbare effecten van de gebiedsgerichte aanpak, en evenmin is duidelijk op welke termijn die zijn voorzien

Onze reactie:

Onze inhoudelijke beoordeling en motivering is naar aanleiding van deze zienswijze aangevuld en verbeterd, zie de paragraaf 3 van 'Overwegingen en toetsingen'.

3. Het verzoek ex art. 5.4 lid 1 Wnb verdient nadere bespreking

Onze reactie:

De zienswijze bevat geen enkele motivering waaruit zou blijken dat de omstandigheden waarop art. 5.4 lid 1 Wnb betrekking heeft, van toepassing zouden kunnen zijn. Wij zien geen redenen om op basis van dit artikel tot intrekking over te gaan.

5 Wijziging ten opzichte van het ontwerpbesluit

Naar aanleiding van de zienswijze is de inhoudelijke beoordeling aangevuld en de motivering verbeterd, zie paragraaf 3 van 'Overwegingen en toetsingen'.

OVERWEGINGEN EN TOETSINGEN

1 Wettelijk kader – Wet natuurbescherming

Artikel 2.7 van de Wnb heeft betrekking op de vergunningplicht in verband met Natura 2000-gebieden (habitat- en vogelrichtlijngebieden). Op grond van artikel 2.7, tweede lid, van de Wnb is het verboden zonder vergunning van Gedeputeerde Staten projecten te realiseren die, afzonderlijk of in combinatie met andere plannen of projecten, significante gevolgen kunnen hebben voor een Natura 2000-gebied.

Op 20 januari 2021 heeft de Afdeling bestuursrechtspraak van de Raad van State (hierna: Afdeling) een aantal uitspraken gedaan¹. De Afdeling verwijst in de uitspraak 201907146/1/R2 naar de per 1 januari 2020 gewijzigde vergunningplicht. Deze wijziging houdt in dat er geen vergunningplicht meer geldt voor een wijziging van het project op basis van intern salderen waarbij er geen significante gevolgen zijn voor Natura 2000-gebieden. Als gevolg hiervan kunnen er geen vergunningen in het kader van de Wnb verleend worden voor projecten die gebaseerd zijn op intern salderen.

In artikel 5.4 van de Wnb zijn gronden opgenomen op grond waarvan een vergunning kan worden ingetrokken of gewijzigd. De vergunning kan in elk geval worden ingetrokken indien blijkt dat de vergunninghouder zich niet houdt aan de vergunning.

In artikel 2.4, eerste lid, van de Wnb is een grond opgenomen op grond waarvan, indien dat nodig is voor een Natura 2000-gebied, gelet op de instandhoudingsdoelstellingen, GS een verplichting op kunnen leggen aan degene die een handeling verricht of het voornemen daartoe heeft.

2 Het verzoek

Het verzoek ziet toe op de intrekking van de Wet natuurbeschermingsvergunning, zoals verleend op 4 april 2017 (kenmerk: Z/012719 - 50034) aan Cosun Beet Company, voorheen Suiker Unie Dinteloord, aan de Noordzeedijk 113, 4671 TL te Dinteloord, in de gemeente Steenberg. In het verzoek wordt Gedeputeerde Staten verzocht om de vergunning in te trekken op grond van artikel 5.4 en artikel 2.4 van de Wnb. In het verzoek wordt gesteld dat de emissies van NH₃, NO_x en SO₂ bijdragen aan overbelasting van verschillende Nederlandse Natura 2000-gebieden. Verzocht wordt om in elk geval in te gaan op de situatie als bedoeld in artikel 5.4, tweede lid, van de Wnb. Met betrekking tot artikel 5.4, eerste lid, van de Wnb is in het verzoek geen motivering aangereikt dat omstandigheden van toepassing zouden kunnen zijn. Wij zien geen redenen om op basis van dit artikel tot intrekking over te gaan.

Vooropgesteld dient te worden dat het instrument van intrekken van vergunningen niet is bedoeld als een mogelijkheid van opnieuw een integrale herbeoordeling van alle reeds verleende natuurvergunningen uit te voeren. Zoals de Afdeling bestuursrechtspraak van de Raad van State al eerder bepaalde, dient het gebruik van de discretionaire bevoegdheid te geschieden na afweging van de betrokken belangen. Tot die belangen behoort in het licht van de formele rechtskracht van het besluit tot vergunningverlening mede het belang van de rechtszekerheid voor de vergunninghouder.

¹ Uitspraak van de Afdeling bestuursrechtspraak van de Raad van State van 20 januari 2021, zaaknummer 201907146/1/R2 samen met 201907142/1/R2 en 201907144/1/R2.

3 Inhoudelijke beoordeling

Voor de locatie Noordzeedijk 113, 4671 TL te Dinteloord is op 4 april 2017 een vergunning ingevolge de Wnb verleend. Cosun Beet Company is een bedrijf dat food- en nonfoodproducten vervaardigt. De Wet natuurbeschermingsvergunning van 4 april 2017 is onherroepelijk.

Artikel 2.4 van de Wnb

Op grond van artikel 2.4 leggen GS 'als dat nodig is voor een Natura 2000-gebied, gelet op de instandhoudingsdoelstellingen' aan degene die in hun provincie een handeling verricht of daartoe het voornemen heeft, een verplichting op om (1) informatie over de handeling te verstrekken; (2) de nodige preventieve of herstelmaatregelen te treffen; (3) de handeling volgens daarbij gegeven voorschriften uit te voeren, of (4) de handeling niet uit te voeren of te staken.

Deze bepaling wordt beschouwd als een invulling van de verplichtingen voor GS om instandhoudings- en passende maatregelen te treffen (volgend uit art. 2.2 van de Wnb). In de wijze waarop GS invulling geven aan de verplichting om, op grond van artikel 6, tweede lid, van de Habitatrichtlijn (hierna: Hrl), door het treffen van passende maatregelen, een verslechtering van Natura 2000-gebieden te voorkomen, bestaat voorts keuzevrijheid.

GS hebben de motiveringsplicht om inzichtelijk te maken met welke passende maatregelen uitvoering zal worden gegeven aan de daling van stikstofdepositie binnen een afzienbare termijn. Zoals door de indiener wordt aangegeven, zijn de Natura 2000-gebieden 'Ulvenhoutse Bos', 'Brabantse Wal', 'Krammer-Volkerak' en 'Grevelingen' overbelast. De maximale depositiebijdrage van Cosun Beet Company op het hoogst belaste Natura 2000-gebied 'Krammer-Volkerak' bedraagt 3,06 mol N/ha/jr (volgens de AERIUS Calculatorbijlage behorende bij het besluit op grond van de Wet natuurbescherming d.d. 4 april 2017).

GS ontkennen niet dat het project een bijdrage levert aan de verslechtering van de Natura 2000-gebieden. Met het stopzetten dan wel gedeeltelijk beperken van de exploitatie als passende maatregel zou een stikstofwinst worden bereikt.

Het in artikel 2.4 lid 1 van de Wnb opgenomen instrument wordt geduid als de aanschrijvingsbevoegdheid. De aanschrijvingsbevoegdheid kan worden ingezet ten aanzien van de uitoefening van bestaande en toekomstige handelingen, zowel binnen als buiten een Natura 2000-gebied. De in het artikel opgenomen verplichtingen moeten een link hebben met de instandhoudingsdoelstellingen van een Natura 2000-gebied. Het kan daarbij ook gaan om een verplichting die een (dreigende en/of verdere) achteruitgang van de staat van instandhouding van de betreffende habitattypen een halt toe roepen. De verplichting is er indien een dergelijke aanschrijving de enige passende maatregel zou zijn om te voorkomen dat de uitvoering van dat project resulteert in een verslechtering die een significant gevolg kan hebben.

In de provincie Noord-Brabant wordt een pakket van andere passende maatregelen ter reductie van de stikstofdepositie op Natura 2000-gebieden getroffen waardoor het niet noodzakelijk is om een genoemde verplichting op te leggen. Wij lichten dat hierna verder toe.

Wet stikstofreductie en natuurverbetering, Contournota Programma stikstofreductie en natuurverbetering en (ontwerp)Programma Stikstofreductie en Natuurverbetering

Allereerst wordt gewezen op de Wet stikstofreductie en natuurverbetering (hierna: 'Wsn'). In 2019 heeft het kabinet aangekondigd aan een solide structurele aanpak voor de stikstofproblematiek te werken. De kern van deze aanpak is om te werken aan herstel en versterking van de natuur en het terugdringen van de stikstofuitstoot. Dit voornemen heeft geresulteerd in de Wsn.

De Wsn is verder uitgewerkt in het Besluit stikstofreductie en natuurverbetering. Op basis van de Wsn gelden drie resultaatsverplichtingen voor de stikstofreductie.

De verplichting is (vooralsnog) als volgt: in 2025 moet minimaal 40 procent van het areaal van de stikstofgevoelige natuur in Natura 2000-gebieden een gezond stikstofniveau hebben (= landelijk gemiddelde emissiereductie van 10-15 %). In 2030 moet minimaal de helft van de Natura 2000-gebieden een gezond stikstofniveau hebben bereikt (= landelijk gemiddelde emissiereductie van 26%) en in 2035 moet dat minimaal 74 procent zijn (= landelijk gemiddelde emissiereductie van 50%). Deze waarden zijn verankerd in artikel 1.12a van de Wnb. De Wsn geeft verder de opdracht voor het vaststellen van een programma voor stikstofreductie en natuurverbetering met bron- en natuurmaatregelen. Daarnaast moet periodiek monitoring en bijsturing plaatsvinden.

In dat kader is onderzocht dat in 2030 een gemiddelde depositiereductie van 255 mol/ha/jr nodig is om de omgevingswaarde te behalen. Een aanzienlijk deel hiervan, circa 120 mol/ha/jr, wordt in 2030 bereikt als gevolg van vaststaand en voorgenomen beleid, het zogeheten autonome pad. Ook dragen de maatregelen uit het Klimaatakkoord voor circa 25 mol/ha/jr bij aan de realisatie van de omgevingswaarde. De resterende opgave in aanvulling op het autonome pad bedraagt circa 110 mol/ha/jr voor 2030. De potentiële stikstofreductie van het vastgesteld pakket maatregelen valt binnen een bandbreedte van 103–180 mol/ha/jaar in 2030, waarmee naar verwachting de omgevingswaarde voor 2030 wordt behaald.

In juli 2021 is in het kader van de uit de Wsn volgende verplichting om een programma voor stikstofreductie en natuurverbetering vast te stellen de Contourennota Programma stikstofreductie en Natuurverbetering (hierna: 'de Contourennota') vastgesteld. In de Contourennota zijn de contouren van het programma Stikstofreductie en Natuurverbetering beschreven. Voor het bereiken van de voor 2030 gestelde omgevingswaarde is een pakket met bronmaatregelen vastgesteld. Deze bronmaatregelen zijn vastgelegd in de Contourennota. Paragraaf 4 van de Contourennota bevat een beschrijving van de bronmaatregelen. In paragraaf 4.1 van de Contourennota zijn deze bronmaatregelen verder uitgewerkt. Per maatregel is de status en het verwachte stikstof reducerende effect daarvan bepaald. De voorspelling is dat het totale maatregelenpakket leidt tot een reductie van stikstofdepositie op Natura 2000-gebieden van 103 -180 mol/ha/jr in 2030.

In mei 2022 is het ontwerpprogramma Stikstofreductie en Natuurverbetering gepubliceerd (hierna: '*ontwerpprogramma*' of '*programma*')². Hierin zijn de contouren uit de Contourennota (nader) uitgewerkt. De kern van het (ontwerp)programma Stikstofreductie en Natuurverbetering is om de natuur te verbeteren. Hierbij staan twee doelen centraal:

- Het verminderen van de stikstofdepositie in stikstofgevoelige natuurgebieden en daarmee te voldoen aan de wettelijke omgevingswaarden in de Wnb (artikel 1.12a Wnb); en
- De natuur verbeteren door de instandhoudingsdoelstellingen in stikstofgevoelige Natura 2000-gebieden te halen.

Het (ontwerp)programma bevat maatregelen die de stikstofdepositie bij de bron aanpakken en maatregelen die de natuur herstellen. Ook de monitoring en eventuele bijsturing van de maatregelen zijn onderdeel van het programma. Vanaf juni 2023 zal het programma worden geactualiseerd. Dit gebeurt aan de hand van de dan beschikbare gebiedsplannen, natuuranalyses, monitoringsgegevens en de uitwerking van het coalitieakkoord.

² Het ontwerpprogramma stikstofreductie en natuurverbetering heeft van 25 mei 2022 tot en met 5 juli 2022 ter inzage gelegen. Gedurende die periode konden zienswijzen over het ontwerpprogramma naar voren worden gebracht. Naar verwachting zal het definitieve programma in het najaar van 2022 gepubliceerd worden.

In paragraaf 4 van het (ontwerp)programma wordt ingegaan op de maatregelen en het beleid voor de vermindering van stikstofdepositie. In paragraaf 4.1 zijn de bronmaatregelen opgesomd (zie tabel 4.1 van het programma). De potentiële stikstofreductie van het maatregelenpakket valt binnen de bandbreedte van 103-180 mol/ha/jr in 2030 (zie hierboven), waarmee naar verwachting de omgevingswaarde voor 2030 wordt behaald.

Naast stikstofreducerende maatregelen worden er in het kader van het programma stikstofreductie en natuurverbetering verder ook natuurverbeteringsmaatregelen getroffen. Daarbij geldt dat het terugdringen van de stikstofdepositie van groot belang is, maar op zichzelf niet voldoende. De reductie van stikstofdepositie leidt op zichzelf niet per definitie tot herstel van de natuur. Daarvoor zijn ook natuurherstelmaatregelen nodig. In paragraaf 5 van het (ontwerp)programma worden de maatregelen voor natuurverbetering mede onder verwijzing naar het Uitvoeringsprogramma Natuur beschreven en toegelicht. Te denken valt aan bijvoorbeeld hydrologische maatregelen. Zie hiervoor ook de besluittekst onder het kopje 'Beheersmaatregelen/ natuurherstel- en verbeteringsmaatregelen' in deze paragraaf.

De vereiste periodieke monitoring en bijsturing van het programma en de daarin opgenomen maatregelen zijn uitgewerkt in paragraaf 8 en 9 van het (ontwerp)programma.

Tot slot wordt opgemerkt dat provincies op grond van de Wsn gebiedsplannen moeten opstellen voor de gebiedsgerichte uitwerking van de landelijke omgevingswaarde en het programma stikstofreductie en natuurverbetering (zie ook artikel 1.12fa van de Wnb). In paragraaf 11 van het (ontwerp)programma worden handvatten en kaders gegeven voor uitwerking van maatregelen in de gebiedsplannen. Ook worden er in het kader van het programma stikstofreductie en natuurverbetering voor ieder Natura 2000-gebied natuurdoelanalyses opgesteld. Met de natuurdoelanalyses wordt voorafgaand aan de vaststelling het programma beoordeeld of de in het programma opgenomen maatregelen in samenhang met andere maatregelen leiden tot het realiseren van (de condities voor) instandhoudingsdoelen voor stikstofgevoelige habitattypen en soorten voor het betreffende Natura 2000-gebied en of aanvullende maatregelen nodig zijn. Dit wordt uitgewerkt in paragraaf 7 van het (ontwerp)programma. De (resultaten van de) natuurdoelanalyses werken door in de gebiedsplannen. De resultaten van de natuurdoelanalyses worden benut ten behoeve van de uitwerking van de maatregelen in gebiedsplannen en de uitwerking van de tweede fase van het Uitvoeringsprogramma Natuur. Verder kunnen de natuurdoelanalyses gebruikt worden bij het actualiseren van Natura 2000-beheerplannen.

Brabantse Ontwikkelaanpak Stikstof en Bouwstenen aanpak stikstof Noord-Brabant

Verder wordt gewezen op de op 15 december 2020 door GS vastgestelde Brabantse Ontwikkelaanpak Stikstof (hierna: 'BOS'). Hierin hebben GS, op basis van verschillende beleidsdocumenten en regelingen, diverse (bron)maatregelen ter reductie van de stikstofemissie en -depositie inzichtelijk gemaakt. De BOS geeft een overzicht van bronmaatregelen op landelijk niveau en bevat aanvullende maatregelen die wij inzetten om de stikstofdepositie verder omlaag te brengen. Daarbij wordt aangesloten bij de Rijksdoelstellingen om in 2030 minimaal de helft van de stikstofgevoelige Natura 2000-gebieden onder de KDW te brengen, zoals ook is verankerd in artikel 1.12a van de Wnb. Daarmee sluit de provincie één-op-één aan bij de huidige wet- en regelgeving.

Paragraaf 3.2 van de BOS bevat een overzicht van deze bronmaatregelen. De bronmaatregelen zijn onderverdeeld per sector en betreffen maatregelen in de landbouw, de mobiliteit, huishoudens, industrie en energie, de bouw (en de handel, diensten en overheid) en maatregelen ter bevordering van depositiedaling van stikstof uit het buitenland.

Verder zijn de (verwachte) effecten van de maatregelen in beeld gebracht. Daarvoor zijn de maatregelen gecategoriseerd in drie categorieën: +, ++ en +++. De betekenis van deze categorisering is als volgt:

- +: een depositiereductie van 0 – 5 mol/ha/jr;
- ++: een depositiereductie van 5-25 mol/ha/jr;
- +++: een depositiereductie van meer dan 25 mol/ha/jr.

De verwachte effecten van de maatregelen zijn per maatregel aangegeven in paragraaf 3.2.2 van de BOS. Daarnaast bevat bijlage A bij de BOS een overzicht van alle stikstofreductiemaatregelen waarbij een verwachting is gegeven van de effecten daarvan. Bijlage A bij de BOS bevat 44 maatregelen, waarvan ongeveer 22 provinciale maatregelen. In bijlage B bij de BOS zijn tot slot alle maatregelen nader toegelicht en is aangegeven wanneer het verwachte effect optreedt. Voor (een toelichting op) de maatregelen, de planning voor de uitvoering daarvan en de verwachte effecten wordt verwezen naar de BOS. Voorbeelden van (belangrijke) passende maatregelen uit de BOS zijn stalmaatregelen uit de Interim Omgevingsverordening Noord-Brabant, het stimuleren van extensivering en het bevorderen van duurzame mobiliteitskeuzes en de opkoop van agrarische bedrijven (daaronder begrepen de piekbelasters). De opkoop van agrarische bedrijven wordt in het bijzonder toegelicht onder het kopje 'Opkoop piekbelasters' in deze paragraaf.

Voor een samenvatting van de aanpak van de aanpak stikstof in de provincie Noord-Brabant wordt gewezen het document 'Bouwstenen aanpak stikstof Noord-Brabant'. Hierin wordt samenvattend ingegaan op zowel het aanpak van het Rijk (paragraaf 3) als op de provinciale BOS (paragraaf 4), waarbij zowel de getroffen of te treffen maatregelen ter reductie van de stikstofdepositie worden besproken (in het kader van het 'Tandwiel stikstof: Maatregelen voor minder stikstofuitstoot'), als de getroffen of te treffen maatregelen voor het sterker maken van de natuur (herstel- en verbetermaatregelen (in het kader 'Tandwiel natuur: Sterker maken van de stikstofgevoelige Natura 2000-gebieden'). Laatstgenoemde herstel- en verbetermaatregelen worden nader toegelicht onder het kopje 'Beheersmaatregelen/ natuurherstel- en verbeteringsmaatregelen' in deze paragraaf.

Tot slot wordt opgemerkt dat vanuit de gebiedsanalyses die zijn opgesteld in 2017 en eerdaags geüpdatet zullen worden zoals hierboven beschreven, de provincie Noord-Brabant bezig is met een pakket aan maatregelen op de Natura 2000-gebieden. De provincie Noord-Brabant is bovendien bezig met de voorbereiding van een gebiedsgerichte aanpak (inhoudende bron- en herstelmaatregelen) om de stikstofdepositie te reduceren. In dat kader wordt onder meer de effectiviteit van de getroffen en te treffen (passende) maatregelen nader beoordeeld en geactualiseerd. Waarbij dan ook concreet wordt getoetst aan de te bereiken omgevingswaarde in 2030 zoals verankerd in artikel 1.12a van de Wnb (waarbij in de BOS wordt aangesloten). Wanneer de resultaten daartoe nopen zullen de maatregelen aangevuld en/of aangescherpt worden. Die aanpak is vooralsnog de meest aangewezen weg om stikstofreductie te bewerkstelligen. Dat dit tijd vergt om op te stellen zal een ieder kunnen beamen. Verschillende disciplines op rijks- en provinciaal niveau zijn bezig om deze aanpak vorm te geven. De gebiedsgerichte aanpak groen blauw bestaat in basis uit vijf fasen, voorafgegaan door een gedegen voorbereiding.

Opkoop piekbelasters

Een belangrijke passende maatregel die onderdeel uitmaakt van de het pakket dat beschreven wordt in de BOS, is de opkoopregeling piekbelasters (zie paragraaf 3.2.2.1, bijlage B en bijlage C van de BOS; ook wel genoemd de Maatregel Gerichte Aankoop). De provincies worden via een zogenoemde specifieke uitkering (SPUK) in staat gesteld piekbelasters op te kopen. Piekbelasters zijn bedrijven die binnen een straal van 10 kilometer gemiddeld meer dan 2 mol/ha/jr op een Natura 2000-gebied deponeren. Van alle varkens-, pluimvee en melkveebedrijven komen zo'n 200 bedrijven in Noord-Brabant in aanmerking vrijwillig opgekocht te worden. De provincie Noord-Brabant verwacht met de SPUK tussen de 35 – 45 bedrijven uiteindelijk te kunnen opkopen.

Met de 1e ronde van de Maatregel Gerichte Aankoop (hierna ook aangeduid als 'MGA-1-regeling' (vrijwillige opkoopregeling piekbelasters)) heeft de provincie Noord-Brabant met zeven bedrijven een overeenkomst gesloten om te stoppen. Met deze concrete aankopen verdwijnt zo'n 37.300 kg stikstof rondom onder meer de Natura 2000-gebieden, 'Kempenland-West', 'Kampina & Oisterwijkse Vennen', Loonse en Drunense Duinen & Leemkuilen', Ulvenhoutse Bos' en 'Langstraat'.

Er kan nog geen concreet inzicht worden geboden in de uiteindelijke totale stikstofwinst (alleen ronde 1 is geweest). Een inschatting van de depositie-effecten van de met de opkoopregeling piekbelasters reeds verworven agrarische bedrijven is wel mogelijk. In bijlage 1 is die inschatting met een proefberekening inzichtelijk gemaakt. Dit betreft een stikstofberekening van vijf opgekochte bedrijven. Hiermee wordt een globaal inzicht verkregen in de stikstofeffecten gelet op de vergunde dieraantallen van deze bedrijven. Onder meer is geen rekening gehouden met emissies van materieel, vrachtverkeer, etc.

Uit deze berekening volgt dat bij beëindiging de stikstofemissie afkomstig van uitsluitend deze vijf bedrijven met in ieder geval ca. 27.384 kg NH₃/jaar daalt. De emissie van die bedrijven draagt zorg voor de volgende deposities op de omliggende Natura 2000-gebieden:

	Berekend (ha gekarteerd)	Hoogste totale depositie (mol N/ha/jr)	Met toename (ha gekarteerd)	Grootste toename (mol N/ha/jr)	Met afname (ha gekarteerd)	Grootste afname (mol N/ha/jr)
Totaal	2.316,88	2.721,11	2.316,88	86,60	0,00	0,00

Per gebied	Berekend (ha gekarteerd)	Hoogste totale depositie (mol N/ha/jr)	Met toename (ha gekarteerd)	Grootste toename (mol N/ha/jr)	Met afname (ha gekarteerd)	Grootste afname (mol N/ha/jr)
Kempenland-West (135)	345,22	2.721,11	345,22	86,60	0,00	0,00
Kampina & Oisterwijkse Vennen (133)	512,74	2.313,50	512,74	33,59	0,00	0,00
Loonse en Drunense Duinen & Leemkuilen (131)	592,52	2.396,78	592,52	4,80	0,00	0,00
Regte Heide & Riels Laag (134)	157,58	2.375,73	157,58	2,54	0,00	0,00
Vlijmens Ven, Moerputten & Bossche Broek (132)	17,28	2.703,33	17,28	1,92	0,00	0,00
Leenderbos, Grootte Heide & De Plateaux (136)	636,55	2.417,99	636,55	0,64	0,00	0,00
Ulvenhoutse Bos (129)	40,03	2.651,57	40,03	0,34	0,00	0,00
Langstraat (130)	11,07	2.097,43	11,07	0,31	0,00	0,00
Strabrechtse Heide & Beuven (137)	3,89	2.190,07	3,89	0,07	0,00	0,00

In het kader van de opkoop van piekbelasters wordt verder nog gewezen op de twee nieuwe regelingen die de MGA-1-regeling zullen opvolgen. Dit zijn de volgende twee regeling:

- de Landelijke beëindigingsregeling veehouderijlocaties (hierna: 'LBV'); en
- de tweede fase van de Maatregel gerichte aankoop en beëindiging veehouderijen (hierna: 'MGA-2').

Deze regelingen zullen naar verwachting voor veel veehouderijen aantrekkelijker zijn dan de MGA-1-regeling. Daarbij geldt ook dat de toelatingseisen voor de LBV en de MGA-2 minder streng zijn dan onder de MGA-1. De verwachting is dan ook met deze regeling meer veehouderijen zullen worden opgekocht en beëindigd. Te meer nu diverse lopende MGA-1 besprekingen over bedrijfsbeëindiging staakten, op het moment dat duidelijk werd dat de komende regelingen aantrekkelijker zouden zijn. Hieronder worden de nieuwe regelingen kort toegelicht.

Met de LBV kunnen melkvee-, varkens- en pluimveehouders hun bedrijf of een locatie ervan vrijwillig en met subsidie beëindigen. De te verlenen subsidie bestaat uit een marktconforme vergoeding van 100% voor de door te halen productierechten én een vergoeding van 100% voor het waardeverlies van de productiecapaciteit (forfaitair). Ter vergelijking: in het kader van een eerdere beëindigingsregeling, de Subsidieregeling sanering varkenshouderijen, werd 65% van het waardeverlies van de productiecapaciteit vergoed. Volgende openstellingen van de LBV regeling zullen per definitie minder aantrekkelijk zijn.

De LBV is een generieke regeling om stikstofdepositie te verminderen. Om in aanmerking te komen voor subsidie moeten melkvee-, varkens- en pluimveehouders (onder meer) voldoen aan een landelijke drempelwaarde voor stikstofdepositie. Er wordt een online tool ontwikkeld zodat ondernemers zelf kunnen zien of zij aan de drempelwaarde voldoen.

Naast een generieke regeling, is maatwerk nodig, gericht op bedrijfslocaties die voor een specifiek Natura 2000-gebied de grootste depositiebelasting opleveren. De tweede tranche van de Maatregel gerichte aankoop en beëindiging veehouderijen, namelijk de MGA-2-regeling, geeft provincies de mogelijkheid om deze zogenoemde piekbelasters gericht aan te kopen of te laten beëindigen.

Alle veehouderijsectoren kunnen deelnemen aan de MGA-2. Een belangrijke voorwaarde is dat de depositie vanuit een veehouderij op een overbelast Natura 2000-gebied groter is dan de drempelwaarde voor dat betreffende Natura 2000-gebied. Ook voor de MGA-2 wordt een online tool ontwikkeld zodat ondernemers kunnen zien of zij voor een Natura 2000-gebied aan de drempelwaarde voldoen en daarmee in aanmerking komen voor de MGA-2.

De verwachting is dat vanwege de meer gunstige voorwaarden met de LBV en de MGA-2 (nog) meer stikstofdepositiewinst zal worden behaald dan de MGA-1-regeling.

Beheersmaatregelen/ natuurherstel- en verbeteringsmaatregelen

Naast de stikstof reducerende maatregelen wordt ook gewezen op beheersmaatregelen en (andere) natuurherstel- en verbeteringsmaatregelen die in de Natura 2000-gebieden in Noord-Brabant (zullen) worden genomen.

De komende jaren wordt gewerkt aan een gebiedsgerichte aanpak in de verschillende Natura 2000-gebieden om middelen zo gericht mogelijk in te kunnen zetten ten behoeve van de natuurdoelen van de gebieden. Het gaat daarbij (onder meer) om fysieke maatregelen in Natura 2000-gebieden ter verbetering van de natuurconditie. Daarbij kan worden gedacht aan het verwijderen van stikstofrijke grondlagen en het verhogen van het grondwaterpeil ten einde achteruitgang te voorkomen/tegen te gaan. Dit is relevant omdat dergelijke (fysieke) maatregelen veel invloed kunnen hebben op de staat van bepaalde habitats en daarmee ook op de weerbaarheid tegen stikstofdepositie. Zo kan het

verbeteren van de hydrologische situatie door middel van fysieke maatregelen veel invloed hebben op de staat van instandhouding van een gebied. Voor veel habitattypen met een zeer lage kritische depositiewaarden, zoals bijvoorbeeld de zure vennen, is de hydrologische situatie juist het kernprobleem.

Daarbij wordt onder meer ook gewezen op paragraaf 4.1 van de Bouwstenen aanpak stikstof Noord-Brabant. In deze paragraaf wordt ingegaan op maatregelen ten behoeve van het sterker maken van stikstofgevoelige Natura 2000-gebieden (in het kader van het tandwiel natuur) en dat en waarom deze maatregelen bijdragen en zelfs essentieel zijn voor de stikstofaanpak. Naast genoemde maatregelen zoals herstel van waterhuishouding en het verwijderen van stikstofrijke grondlagen, is een voorbeeld de 'Gebiedsgerichte aanpak groen blauw' zoals beschreven in paragraaf 4.1.3 van de Bouwstenen aanpak stikstof Noord-Brabant. In Brabant wordt gewerkt aan realisatie van het natuurnetwerk, schoon en voldoende water, herstel van de natuurlijke condities en een toekomstbestendige landbouw.

De gebiedsgerichte aanpak groen blauw bundelt als het ware al die opgaven per gebied. Uitvoering van lopende projecten loopt hierbij maximaal door. Zie meer uitgebreid ook de site van de Groenblauwe gebiedsgerichte aanpak: <https://ggagroenblauw.nl/overgga/over/default.aspx>.

Dat dergelijke natuurherstel- en verbeteringsmaatregelen bijdragen aan de stikstofaanpak volgt bovendien ook uit het ontwerpprogramma stikstofreductie en natuurherstel. In paragraaf 5 wordt ingegaan op maatregelen voor natuurverbetering (zoals ook uitgebreid uitgewerkt in het Uitvoeringsprogramma Natuur). In paragraaf 5.5 worden generieke en gebiedsgerichte maatregelen voor natuurverbetering besproken. Onder meer wordt genoemd dat een effectieve bescherming van natuur en biodiversiteit in het bijzonder is gebaat bij een aanpak passend bij een specifiek gebied. Daarom wordt er naast generieke maatregelen vooral ingezet op een gebiedsgerichte aanpak met een mix van vijf maatregelen, zo staat er in het ontwerpprogramma. Als gebiedsgerichte maatregelen in het kader van het Uitvoeringsprogramma Natuur worden genoemd:

1. Versnellen verwerving, optimaliseren van inrichting en beheer;
2. Verbetering kwaliteit bestaande natuurgebieden;
3. Inzet op maatregelen in overgangsgebieden, inclusief het verbinden van gebieden;
4. Extra hydrologische maatregelen;
5. Overige kwaliteitsmaatregelen bovenop Natuurpact.

Een uitgebreide toelichting op de (generieke en) gebiedsgerichte maatregelen is opgenomen in het Uitvoeringsprogramma Natuur.

Voor enkele voorbeelden van welke maatregelen op dit moment uitgevoerd worden in een aantal hieronder genoemde Natura 2000-gebieden, verwijzen wij naar de volgende informatie. Deze informatie is meer ter illustratie dan uitputtend.

Natura 2000-gebied 'Ulvenhoutse Bos'

- <https://ggagroenblauw.nl/gebieden/ulvenhoutsebos/default.aspx>
- https://www.brabant.nl/onderwerpen/natuur-en-landschap/natuur/natura_2000/beheerplan-ulvenhoutse-bos
- <https://www.staatsbosbeheer.nl/wat-we-doen/werk-in-uitvoering/baronie-van-breda-herstel-kwelwaterhuishouding-ulvenhoutse-bos>

Natura 2000-gebied 'Biesbosch'

- <https://ggagroenblauw.nl/gebieden/biesbosch/default.aspx>
- https://www.brabant.nl/onderwerpen/natuur-en-landschap/natuur/natura_2000/beheerplan-biesbosch

Natura 2000-gebied 'Brabantse Wal'

- https://www.brabant.nl/onderwerpen/natuur-en-landschap/natuur/natura_2000/beheerplan-brabantse-wal

Gelet op het hierboven beschreven pakket van (passende) maatregelen verwachten wij, naar de huidige inzichten, dat er geen verdere achteruitgang van deze gebieden plaatsvindt. Hierdoor is het niet noodzakelijk om aan het onderhavige intrekkingverzoek te moeten voldoen. Om die reden achten wij op dit moment het toepassen van artikel 2.4 van de Wnb een te vergaande maatregel. Ook de stikstofwinst leidt in dit geval tot het oordeel dat in redelijkheid geen aanleiding bestaat om toepassing te geven aan artikel 2.4 van de Wnb.

Artikel 5.4, tweede lid, van de Wnb

Artikel 5.4 lid 2 van de Wnb bevat een verplichting voor het bevoegd gezag een vergunning in te trekken, indien intrekking nodig is ter uitvoering van artikel 6 lid 2 van de Hrl. Artikel 6 lid 2 van de Hrl verplicht lidstaten om passende maatregelen te treffen om verslechtingen en verstoringen die significante effecten kunnen hebben op de soorten en habitattypen waarvoor een Natura 2000-gebied is aangewezen, te voorkomen. Als de intrekking van een natuurvergunning kan bijdragen aan het voorkomen van de dreigende achteruitgang van natuurwaarden, kan dat een passende maatregel zijn.

Intrekking geen passende maatregel

De eerste vraag die relevant is of de (gedeeltelijke) intrekking van de (natuur)vergunning(en) kan bijdragen aan het voorkomen van de dreigende achteruitgang van natuurwaarden en dus of dit kan worden aangemerkt als een passende maatregel.

In dit geval kan de intrekking van de natuurtoestemmingen niet aangemerkt worden als passende maatregel. De natuurvergunning van 4 april 2017 (kenmerk Z/012719 – 50034) is verleend op basis van intern salderen. Het project is vergund, omdat sprake is van minder stikstofdepositie ten opzichte van de natuurvergunning van 6 februari 2014 (kenmerk C2114712/3524696). Ook het intrekken van deze vergunning kan geen soelaas bieden, omdat ook laatstgenoemde vergunning eveneens verleend is op basis van intern salderen. Het project was vergund, omdat sprake was van minder stikstofdepositie ten opzichte van de milieuvergunde situatie van vóór inwerkingtreding van het Habitatrichtlijnbeschermingsregime, gelet op gewijzigde installaties die reeds aanwezig en in bedrijf waren (ruim) voor het Habitatrichtlijnbeschermingsregime in werking trad. Het is vaste rechtspraak van de Afdeling dat voor de vraag of de wijziging of uitbreiding van een bestaand project significante gevolgen kan hebben, een vergelijking moet worden gemaakt van de gevolgen van het bestaande project in de referentiesituatie met de gevolgen van het project na wijziging of uitbreiding. De referentiesituatie wordt ontleend aan de geldende natuurvergunning of, bij het ontbreken daarvan, aan de milieutoestemming die gold op de Europese referentiedatum (=moment dat Habitatrichtlijn beschermingsregime is gaan gelden voor het betreffende Natura 2000-gebied), tenzij nadien een milieutoestemming is verleend voor een activiteit met minder gevolgen.

Als de wijziging of uitbreiding niet leidt tot een toename van stikstofdepositie ten opzichte van de referentiesituatie (= intern salderen), dan is op grond van objectieve gegevens uitgesloten dat de wijziging significante gevolgen heeft. Sinds 1 januari 2020 geldt in die situatie geen natuurvergunningplicht meer.

Zoals uit de vergunningen uit 2014 en 2017 volgt, neemt de stikstofdepositie zoals vergund in 2017 niet toe ten opzichte van de referentiesituaties, zijnde de relevante milieuvergunningen van 1984 en van 14 augustus 2001. Daarbij is dus toepassing gegeven aan interne saldering en is op grond van objectieve gegevens uitgesloten dat de wijziging significante gevolgen heeft. Er is sprake van een afname van stikstofdepositie. Omdat onder het huidige recht voor projecten die met intern salderen niet leiden tot een toename van stikstofdepositie geen vergunningplicht (meer) geldt, kan de intrekking van de vergunning niet als passende maatregel worden geduid. Reden hiervoor is dat met de intrekking van een vergunning voor een activiteit die niet langer vergunningplichtig is, niet kan worden bewerkstelligd dat de activiteit wordt beëindigd. Ook zonder de natuurvergunning kan de activiteit immers blijven plaatsvinden zolang deze niet leidt tot een toename van stikstofdepositie ten opzichte van de milieuvergunningen uit 1980 en 2001. Zie hiervoor ook de Logtsebaan-uitspraak, waarin de Afdeling het bovenstaande expliciet overweegt (r.o. 17.2, 17.3 en 17.10).

Omdat de intrekking niet als passende maatregel gekwalificeerd kan worden, is de intrekking grond van artikel 5.4 lid 2 van de Wnb reeds om die reden niet aan de orde en moet het verzoek in zoverre afgewezen worden.

4 Conclusie

Wij achten het gewicht van het belang aan de kant van de vergunninghouder bij het behoud van de onherroepelijke vergunning dermate zwaarwegend dat wij het intrekken ervan als onevenredig beschouwen. Daarnaast constateren wij dat intrekking niet leidt tot een lagere stikstofbelasting op de nabijgelegen Natura 2000-gebieden en worden er andere passende maatregelen genomen om de stikstofreductie te bewerkstelligen. Wij geven derhalve geen uitvoering aan het verzoek om ex artikel 2.4 en 5.4 van de Wnb de Wet natuurbeschermingsvergunning, verleend aan het project aan de Noordzeedijk 113, 4671 TL te Dinteloord, in te trekken.

KENNISGEVING WET NATUURBESCHERMING, Cosun, Noordzeedijk 113, 4671 TL te Dinteloord, Z/180639

Beschikking

Gedeputeerde Staten van Noord-Brabant maken bekend dat zij op 27 februari 2023 in het kader van artikel 5.4 van de Wet natuurbescherming een besluit hebben genomen om een verzoek af te wijzen (kenmerk Z/180639-351889) voor een intrekking van de Wet natuurbeschermingsvergunning voor Cosun, Noordzeedijk 113, 4671 TL te Dinteloord, in het kader van artikel 2.4 en 5.4 van de Wet natuurbescherming.

Ten aanzien van het ontwerpbesluit is een zienswijze naar voren gebracht.
Het definitieve besluit is gewijzigd ten opzichte van het ontwerpbesluit.

De aanvraag, het definitieve besluit en de bijbehorende stukken liggen vanaf 1 maart 2023 tot en met 11 april 2023 **6 weken ter inzage** bij de Omgevingsdienst Brabant Noord (ODBN), Victoriaalaan 1, 5213 JG 's-Hertogenbosch. Telefoonnummer (088) 743 00 00. Voor inzage in de bijbehorende stukken dient een afspraak gemaakt te worden. Het besluit (en onderliggende stukken) zijn ook digitaal op te vragen via e-mail info@odbn.nl of terug te vinden op de website www.brabant.nl/loket/vergunningen-meldingen-en-ontheffingen.

Tegen de beschikking(en) kan tot en met 11 april 2023 beroep worden ingesteld door belanghebbenden. In bepaalde gevallen kunnen ook anderen beroep instellen, zie hiervoor de website <https://www.raadvanstate.nl/@125301/niet-belanghebbende-toegang-beroep/>.

Aan deze procedure is het kenmerk Z/180639 gekoppeld. U dient bij correspondentie dit kenmerk te vermelden.

Het beroepschrift moet uw naam en adres bevatten, duidelijk maken tegen welk besluit u beroep instelt en gemotiveerd worden, ondertekend zijn en voorzien zijn van een datum. Het beroepschrift moet worden gericht en gezonden aan de
Rechtbank Oost-Brabant, Bestuursrecht: Postbus 90125, 5200 MA 's-Hertogenbosch.

Het besluit treedt in werking, ook al wordt een beroepschrift ingediend. Het is daarom mogelijk om gelijktijdig met of na het indienen van een beroepschrift een zogenaamde "voorlopige voorziening" te vragen bij de Voorzieningenrechter van de Rechtbank Oost-Brabant, Bestuursrecht: Postbus 90125, 5200 MA 's-Hertogenbosch.

's-Hertogenbosch, februari 2023